№ 112 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אבאָנעמענטס-פרייז: אין רוסלאנד: פ יאָר, 8 רובל פ חצי יאָר 4 רובל. פ ווערטעל יאָר 2 רובל. פ חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: פ חודש 1 רובל 25 קאפ. אנצלנ דאס שטיק קאסט 15 ק. שריפטן פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע Лодзь, Петроковская 16. :: שריפטן פאר דעפעשן: Лодзь. Тагеблатъ ::

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין וואַרשוי:
ח. רייזנער, טווארדא 23, טעל. 17-63.

אנאנסן-פרייז: פ שורה פשוט אין טעקסט 1.20 ערשטע אמ דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 30 קאפ., גראטולאציאנען פערלאנגען אן אנגענומענע ארטיקלען ווערען נים צוריקגעשיקט. פאר'ן אינהאלט פון שאנאנסן אין די :: רעדאקציע נים פערלאנטוואָרטליך. ::

13 (26) מאי 1914. דיענסטאג א' סיון תרע"ד זיבענטער יאהרגאנג

גלענצענדע רעדעס אין דומע וועגען ביילים פר אצעס

מאקלאקאוו און קערענסקי קריטיקירען די רוסישע יוסטיץ.

אבגעוואָרפען די פוילישע שפראך אין זעלבסטפערוואלטונג

פעטערבורג (פ.) אויף דער געכטינער זיצונג אין דומע, נאכדעם ווי ס'איז אננענומען געוואָרען די סמיעטע פונ'ם אויסערן-מיניסטעריום איז בעטראכט געוואָרען די סמיעטע פון יום-מיץ-מיניסטעריום.

מיט זעהר א שאַרפער רעדע נעגען דעם יוסטיץ-מיניסטעריום, טרעט ארויס דער דעפוטאט מאקלאקאוו.

אנווייזענדיג אויף דער געפאלענקייט פון דער רוסישער יוסטיץ אין די לעצטע יאָהרען, נעהט דער רעדנער איבער צום ביילים-פראצעס. מאקלאקאוו בעווייזט, ווי דער גאנצער גאנג פון ביילים-פראצעס איז דיקטירט געוואָרען פון יוסטיץ-מיניסטער און אזוי ארום איז אנשטאט א גערעכט און זעלבסטשטענדיג געריכט, וואָס זאל משפט'ען לויט דעם געוויסען, געשאפען געוואָרען א „דיסציפלינירט" געריכט, וואָס איז אפהענגיג פון דער מאכט און וואָס איז אונטערגעוואָרפען דעם נאציאנאליסטישען קורס פון דער איצטיגער רעגierונג.

— מיט וואָס איינענטליך שטאלצירען די בעשאפער פון דעם דאָזיגען פראצעס? — פרעגט מאקלאקאוו, — זיי זאָגען, אז דער ביילים-פראצעס איז א טריאומף פון רוסישען געריכט ווייל אויף איהם האט זיך ארויסגעוויזען, אז דאָס רוסישע געריכט קען מען ניט אונטערקויפען. נאָך וואָס אָבער האט מען דעם פראצעס געדארפט בעשאפען? שוין זשע האט זיך געלוינט צו בעשאפען דעם פראצעס נאָר כדי צו בעווייזען, אז אין געריכט נעהמט מען ניט קיין לאבאר? (שטורמישע אפלאָדיסמענטען לינקס).

עס איז א פאקט, זאָגט דער רעדנער ווייטער, אז אלע אנטיילנעהמער פון דעם פראצעס האבען בעקומען נאגראדעס. דאָס געריכט איז בעאיינפלוסט געוואָרען פון דער מאכט. פאר יושטשינסקי'ס ערמאָרדונג האט מען קיינעם ניט בעשטראפט. פאר וואָס האט מען איבערגעריסען די אויספארשונג? דערפאר, וואָס מען קען ניט טהון קיין טריט. מען זאָל זיך ניט אנשטויסען אויף וויעראַ טשעבעריאק, און איהר אנצוריהרען וואגט מען ניט.

(אפלאָדיסמענטען לינקס און אויסגעשרייען בראווא!")

זאמיסלאָווסקי ענטפערט אב מאקלאקאָוו'ן און ווייזט אָן, אז דאָס געריכט איז בייס ביילים-פראצעס ניט געווען בעאיינפלוסט פון דער רעגierונג. אלס בעווייז ברענגט ער דעם פאקט, וואָס דאָס געריכט האט אויף דער פארדרונג פון דער פערטיידיגונג זיך אבגעזאגט צו פערעפענטליכען דאָקומענטען פון סאראטאָווער פראצעס.

מיט א שאַרפער רעדע וועגען ביילים-פראצעס טרעט אויך ארויס קערענסקי, וועלכער קריטיקירט שטארק די טעטיגקייט פון יוסטיץ-מיניסטער, אין עניגיג זיין רעדע מיט אנ'אויסדרוק פאר וועלכען דער פארזיצענדער נעהמט ביי איהם צו דאָס וואָרט.

פעטערבורג (פ.) נעכטען איז אין גאָסור. סאָוויעט בעטראכט געוואָרען צום דריטען מאָל דער געזעצפראָיעקט וועגען דער שטעדטישער זעלבסטפערוואלטונג אין פוילען. דער פארזיצענדער אקימאוו, מעלדעט, אז די אויסגלייכס-קאָמיסיע פון דעם סאָוועט און דער דומע איז אין דעם פונקט וועגען איינפיהרען די פוילישע שפראך אין דער זעלבסטפערוואלטונג צו קיין אויסגלייך ניט געקומען.

דער פרעמיער-מיניסטער גאָרעמיקין טרעט ארויס אין א קורצער רעדע צו פערטיידיגען דעם פונקט וועגען דער פוילישער שפראך, ער ערקלערט, אז אָבוואַרפענדיג דעם דאָזיגען פונקט וועט מען שאפען גרויסע שוויערינקייטען פאר דער פערחיזקלוכונג פון דעם גאנצען פראָיעקט. דאן ווייזט ער אָן, אז די דומע האט אין אלע פונקטען גאָלגעגעבען דעם סאָוועט, נאָר אין דעם פונקט קען זי ניט נאכגעבען. די רעגierונג האלט דערויבער פאר נויטיג, אין דעם פונקט צו שטעהען אויף דער זייט פון דער דומע. דער מיניסטער דריקט אויס די האפנונג, אז דער סאָוויעט וועט זיך ניט אקעגענשטעלען דער דומע און דער רעגierונג און וועט איינשטימען אויף דעם פונקט.

נאָכ'ן מיניסטער טרעטען ארויס די רעכטע מיטגליעדער פון סאָוויעט קאָבילינסקי און ראַקאָוויטש, וועלכע ערקלערען, אז זיי וועלען ניט אָבטרעטען פון זייער מיינונג און וועלען שטימען געגען דעם פונקט וועגען איינפיהרען די פוילישע שפראך אין דער זעלבסטפערוואלטונג אין פוילען.

בייַ דער אבשטימונג ווערט דער פונקט וועגען איינפיהרען די פוילישע שפראך אין דער זעלבסטפערוואלטונג, אבגעוואָרפען מיט א מעהרהייט פון 87 נעגען 71.

דער פארזיצענדער ערקלערט, אז דאָס אבוואַרפען דעם דערמאָהנטען פונקט ברענגט מיט זיך, אז דער גאנצער געזעצפראָיעקט זאָל אָבפאלען.

באראָן מערער-זאקאָמעלסקי לענט פאָר, אז די בעטראכטונג פון דעם געזעצפראָיעקט זאָל אָבגעלעגט ווערען ביז הערבסט.

מיט א מעהרהייט פון 83 נעגען 62 איז דער פארשלאג פון מעלער-זאקאָמעלסקי אבגעוואָרפען געוואָרען און דער געזעצפראָיעקט איז בעשטימט געוואָרען אויף צו בעטראכטען דעם 16-טען מאי.

וועגען מאלינאָווסקי'ס ארויסטרעטען פון דומע.

ווי מיר האבען שוין טעלעגראפיש געמעלדעט, איז דער סאָציאל-דעמאָקראט מאלינאָווסקי, וועלכער האָט זיך פלוצלונג אבגעזאָגט פון זיין מאנדאט, געפאָהרען קיין בערלין. איצט איז מען מודיע, אז מאלינאָווסקי רעכענט ארייַנצוטרעטען אלס טאָקאר אין אייגער פון די בערלינער מאשינען-בוי-זאוואָדען.

פון פעטערבורג מעלדעט מען, אז די סאָציאל-דעמאָקראטישע פראקציע האט אבגעהאלטען א ספעציעלע זיצונג אין צוזאמענהאנג מיט מאלינאָווסקי'ס ארויסטרעטען פון דומע. ס'איז אויף דער זיצונג פעסטגעשטעלט געוואָרען, אז די ארבייט פון דער ארבייטער-פראקציע אין דער דומע געהט דורך אין שווערע בערינגונגען צוליעב די פאָליטיישע רעפרעסיעס, וועלכע זיינען צו בעמערקען די לעצטע צייט, ווייל קיינער פון די קאָמפעטענטע פערזאָנען ניט ארבייטען אין דער פראקציע.

די מיטגליעדער פון דער סאָציאל-דעמאָקראטישער ארבייטער-פראקציע קומט אויס נישט בלויז זיך צוצוגרייטען ארויסציטרעטען אין דומע וועגען די אָדער יענע פערוויקעלטע סאָציאלע און פאָליטישע פראגען, נור זיי מוזען אויך צוזאמענשטעלען דעם גאנצען מאטעריאל צו זייערע רעדעס, ווייל ס'איז נישטאָ וועמען די ארבייט איבערצוגעבען.

אויף מאלינאָווסקי'ן, וועלכער איז זעהר אָפט ארויסגעטרעטען אין דומע, האָט די נערוועזע און שווערע ארבייט אזוי שווער געווירקט, אז ער איז נישט געווען פעהיג צו בעטראכטען און אָבצושאצען זיין טהאט און אין א אנפאל פון נערוואזיטעט האט ער איבערגעגעבען זיין ערקלערונג דעם דומע-פארזיצענדען וועגען זיין ארויסטרעטען פון דומע. צו דעם בעשלוס איז געקומען די ארבייטער-פראקציע אויף דער זיצונג, „וועטשערנאיע ווערמיא" שרייבט וועגען מאלינאָווסקי'ן:

„מאלינאָווסקי איז געווען דער מאלענטפולסטער פארשטעהער פון דער סאָציאל-דעמאָקראטישער גרופע, און אויף איהם זיינען שטענדיג אויסגעפאלען די פעראנטוואָרטליכסטע ארויסטרעטונגען אין דומע. מיט א קורצער צייט צוריק האט ער מיט גרויסער ווירדע געערדט וועגען דער בעציהונג פון דער אדמיניסטראציע צו די שטרייקען, אריינלעגענדיג אין זיין רעדע זעהר פיעל אינהאלט און האָט זיך נישט בעגנדיגט מיט אלגעמיינע פראזען.

מען זאָגט, אז מאלינאָווסקי'ס לעצטע ארויסטרעטונג, וועגן דער דומע-פארזיצענדער האָט נישט געלאָזט די לינקע פערעפענטליכען זייער דעקלעראציע, איז ארויס פון די גרעניצען, וועלכע זיינען בעשטימט דורך די לינקע. נישט קוקענדיג דערויף, וואָס דער פארזיצענדער האָט בייַ איהם אבגענומען דאָס וואָרט, איז מאלינאָווסקי געבליבען אויף דער טריבונע ביז ראדזיאנקא האָט נעמוזט רופען דעם פרעסטאו. אז ער זאָל ארויספיהרען דעם דעפוטאט. די סאָציאל-דעמאָקראטישע פראקציע האָט זיך נישט געריכט אויף אזא אבסטרוקציע, מאלינאָווסקי האָט זי דורכגעפיהרט אויף זיין אייגענער ריזיקע. ווי מ'גיט איבער, זיינען צווישען מאלינאָווסקי מיט זיינע חברים פון דער פראקציע זעהר אפט פאָרגעקומען צוזאמענשטויסען. אלעגאלס בלייבען די ספות, פאר וואָס מאלינאָווסקי האָט זיך אבגעזאגט פון זיין מאנדאט זעהר רעטזעלהאפט.

ביספינג-פראצעס.

אויף דער נעכטיגער זיצונג פון געריכט זיינען אויסגעהערט געוואָרען אייניגע ערות וועלכע האָבען אין טאג פון דער ערמאָרדונג געזעהן פאָהרען דעם פירשט דרוצקי-לובעצקי מיט ביספינג'ן, שפעטער ווערט אויסגעפארשט דער ערות פאוויל מיקאלאיטשיק, וועלכער האָט אין א משך פון עטליכע און צוואנציג יאהר געדיענט בייַם פירשט אלס שאפער. דער ערות ערקלערט, אז דער פירשט איז געווען זעהר גוט צו דער דיענערשאפט און ער האָט צווישען זיי ניט געקאָנט האָבען קיין שונאים. רעדענדיג וועגען דער פערגיפטער טייַ דערצעהלט דער ערות, אז דער פירשט האָט פאר איהם ארויסגעוואָרט די השערה אז אין דעם זעמעל, וואָס ער האָט איינגעבראקט אין טייַ אריין, האָט אין דער בעקערייַ געמוזט ארייַנפאלען מייַזען; סם. דער פירשט האָט אין דער פער. גיפטונג קיינעם ניט חושד געווען און ער האָט געזאָגט, אז ער גלויבט ניט דער אנאליזע.

לכבוד שבועות

לויט די ביטע פון אונזערע געשעצטע לעזער, אז זיי ווילען האבען אויף שבועות דעם **גאַנצען קאמפלעט פון „דער יודישער געשיכטע"** פון פראָפעסאר גרעץ, און וויל פיעל פון אונזערע לעזער האבען נישט געהאט די מעגליכקייט די קופאנען צו זאמלען האבען מיר בעשלאָסען צו דרוקען אין אונזער צייטונג א

אלגעמיינעם קופאן

דער **„אלגעמיינער קופאן"** וועט זיך דרוקען 5 מאל ד. ה. ביז פרייטאג און יעדער וואָס וועט צושטעלען **5 אלגעמיינע קופאנעס** וועט האבען דאָס רעכט צו בעקומען אונזער פרעמיע אלע 12 בענדער פאר 2 רובל 40 ק. זאוויי אלע 12 בענדער אין פראכט-איינבאנד אנשטאט 16 רובל מיט 50 ק. פאר נור **3 רובל מיט 60 קאפ.** אדער יעדעס איינצעל. נע באנד פאר 20 קאפ. און יעדע צווייי בענדער אין פראכט-איינבאנד פאר נור 60 ק.

איבערגעוואָרען בעבעל מאכט „ווילא"
אין איינגע לאגערס. ס'ווערען אויך נעגעבען הלואות אויף מעבעל.
— פערפאקונגען און ציהונגען. —
לאָדז, פעטריקויער 69, בעקע. 90-28.
וואַרשע, מאַרשאלקאָווסקע 104, טעל. 66-88.
6 15 5332

Dr. med. P. Braun
קרוטקא-שטר. 4, טעל. 35-35
געוו. אסיסט. פון בערלינער קליניקען
ספעציאל-ארצט פיר הויט-ווענע-רישע. אין נעשלעכטס-קראנקהייטען, ספעצ. בעהאנדלונג דעם טריפער אין סיפילים נאָך די נייעסטע מעטאָדען. עמפפאנג פון 9—1 און פון 5—9, דאנען פון 3—5. בעזונדערעס וואַרטע-צימער. 5568

ווער עס דאַרף געלד?
אין האָט איין פאלים פון א פערזיכערונגס-געזעלשאפט, זאגאר אזאלכען וועלכען מען האָט אויפגעהערט צו צאהלען, קען באלד בעקומען. וועענדען זיך פון 10 ביז 1 **זאָכאָר-ניא 42, וו. 9** און פון 5—8 נאכמיטאג **פעטריקאָוער 58**, רעכטע אָפיציע, לעצטער אנגעאנג, 2 שטאק. 3 3 308

דער יונגער-מאן וואָס האָט געסטערן אויסגעשוישט בייַ ווילהעלם לאגדוי 500 רובל, האָב איך איהם געגעבען 7 רובל מעהר, איך בעט זעהר די 7 רובל אָבצוגעבען. גען צו ווילהעלם לאנדוי אָבער דארט צו זאָגען ווער ער איז, וועל איך אהין קומען. 229

Dr. D. ALTERMAN
דר. ד. אַלטערמאַן
נאָוואָמיעסקא 6, טעלעפ. 10-84.
אינערע סעקס. חערץ- און לונגען-קראנקהייטען. עמפפאנגען ביז 11 אזהר פריה און פון 5—8 נאכמיטאג. *1740

דער קאמי-פעראיין
צור נעגענוויטיגען אונטערשטיצונג דער האנדעלס-אנגעשטעלטען דער שטאדט לאָדז פרא-מענאדע 21 זונטאג אייגען געאיגענטען פלאטץ אין צענטרום דער שטאדט צור ערריכטונג אייגעס אייגענען געבייטעס ווי אויך אייגעס וואָהנהאוס, געלד, אָפערטען פון דען אייגענ-טיסמערען זונד סוב. "Grundstück" פון דאס האנדעלסהויז ל. עט ע. מעטצעל עט קאמפ. לאָדז, פעטריקויער 102 צו ריכטען. 3 2 5650

חג השבועות — קבלת התורה — נעשה ונשמע
את הבלת **מיטעלבערג** אין גרויסען ענגלישען זאל פאסאזש-הש"ץ סר שולץ 2. בילעטען צו בעקומען בי סונק נאָוואָמיעסקע 20 אין קאפע רעס טאָראן אבראמאָוויטש פעטריקויער 14, לאָדזן ליכטענפעלד זאוואדזקע 16, מאנאק-געשעפט בילצעוויטש, פעטריקויער 62 און ערב יו"ט א נאנצען טאג אין זאל. בעמערקונג: עס ווערד העפליך געבעטען זיך דורכאויס פריהער זיך מיט בילעטען צו פערזאָרגען. 334

די בלוטיגע מלחמה אין אלבאניען.

די רעוואלוציאנערען זיינען אנגעפאלען אויף דוראצא.

ווין (ספ.) „דער נייער פרייער פרעסע" טיילט מען מיט פון טריעסט: א ראדיו-טעלעגראם פון דעם קרייצער-שיף „סטיגיוואטאר" טיילט מיט, אז די רעוואָרוציאָנערען זיינען אנגעפאלען אויף דוראצא. די ידיעה ווערט אין דער דערמאהנטער צייטונג אויך פון אנ'אנדערע קוועלע בעשטעטיגט.

דוראצא (ספ.) אין וואלאנא האָבען זיך געבילדעט בעוואָפענטע באנדען וועלכע מארשירען אָב קיין דוראצא.

דוראצא (ספ.) די רעוואָלוציאָנערען נעהמען אויף דוראצא. עס איז דער-ווייַל געוואָרען, אז עסאד-פאשא האָט געקומען מענשען, וועלכע זאָגען טייַ-טען דעם פירשט, אין פירשט'ס פאלאץ האָט מען איצט ענטדעקט באָמבען און געוועהר. מען ערוואַרט איצט אנ'אינ-טערנאציאָנאלע ארייַנמישונג.

רוים (ספ.) די „אגענציע סטעפאני" טיילט מיט, אז בעת'ן קאמפף בייַ דוראצא האָט מען געגנוטען אין געפאנגענשאפט אלע האָלענדישע אָפיציערען, די מאליסאָרען זיינען אנטלאָפען און האבען נישט געוואָלט העלפען די אָפיציערען צו אונטערדריקען די אונרוהען.

ווין (ספ.) פון דוראצא איז אנגעקומען די בעאונרוהיגענדע ידיעה, אז די אלבאנישע אויפשטענדיגע מארשירען איצט אויף דוראצא. די אויפשטענדיגע געפינען זיך שוין עטליכע ווערסט פון דער רעזידענץ. דער פירשט ווייער צוזאמען מיט דער גאנצער סחיסע האבען פערלאָזען דעם פאלאץ און האבען זיך דוראטעוועט אויף דער אינטאליגענטער שיף „מיגעסטרא".

דער פירשט צוריק אראב פון דער שיף.

דוראצא (ספ.) דער פירשט ווייר מיט זיין פרוי זיינען צוריק אראב פון דער אינטאליגענטער שיף, די קינדער זיינען נאָך אבער געבליבען אויף דער שיף.

דאָס פחדנות פון פירשט, וועלכער האָט אין אזא ערענסטען מאָמענט גענומען אנטלייפען האָט דאָ געמאכט זעהר א שלעכטען איינדרוק און די מאליסאָרען, די איינגעבוירענע, וועלכע האבען נאָך פון איהם געהאלטען, האבען זיך איצט אויך אבגעקעהרט פון איהם.

ווין (ספ.) פון סקאָדאָרי זיינען ארויסגעפאהרען 500 אלבאנישע נאציאָנאליסטען, אום צו בעשיצען דעם פירשט ווייער.

ווין (ספ.) די מאליסאָרען, וואָס זיינען א הערגעשיקט געוואָרען צו בעשיצען דעם פירשט ווייער ווילען נישט ארויסטרעטען געגען די אויפשטענדיגע און ערקלערען, אז זיי זיינען דאָ א הערגעקומען צו בעשיצען דעם פירשט ווייער און ווען דער פירשט האָט פערלאָזען דוראצא און איז אוועק אויף א איטאליענישע שיף זיינען זיי בעפרייט פון אלע זייערע פליכטען.

אדעפוטאציע צום פירשט ווייר.

דוראצא (ספ.) לויט די לעצטע ידיעות איז זיך א דעפוטאציע פון די אויפשטענדיגע משתדל, אז זיי זאָלען זיך קאָנען זעהען מיט'ן פירשט ווייער. זיי ווילען דעם פירשט פארלעגען, אז ער זאָל ווייטער בלייבען אויפ'ן אלבאנישען טהראן נאָר בייַ געוויסע בעדינגונגען. גלייכצייטיג פערלאנגען די אויפשטענדיגע, אז מ'זאָל עסאד-פאשא'ן בעשטימען אלס צייטווייליגען קריעגס-מיניסטער.

דוראצא (ספ.) שפעט אין אָוועגד איז די אינטערנאציאָנאלע קאָנטראָל-קאָמיסיע אין דוראצא אין בעגלייטונג פון א דעלעגאציע פון די פונטאָווטשי-קעס געקומען צו פיהרען אונטערהאנדלונגען מיט'ן פירסט.

דער פירסט איז צוזאמען מיט זיין שטאב און דעם איטאליענישען אדמיראל טריפאריע אראב פון דער קריעגס-שיף אויפ'ן ברעג און אויפגענומען די דעפוטאציע.

דער קאמי-פעראיין

דער פירשט צוריק אראב פון דער שיף.

דוראצא (ספ.) דער פירשט ווייר האָט ערקלערט, אז ער איז גרייט זיך אָבצוזאָגען פון טראָן, אויב די רעוואָלוציאָנערען וועלען עס פערלאנגען. ער וועט אויך אראב פון טהראָן ווען די רעוואלוציאָנען וועלען איינגעהמען די שטאָדט.

עסטרייך מאבילזירט.

בעלגראד (ספ.) פון ווין מעלדעט מען, אז דאָס קריעגס-מיניסטעריום האָט ארויסגעגעבען א פערארדנונג צו מאָבילזיירען די ערשטע קאטעגאָריע רעזערוויסטען. אין די היינע רעפלאָמאטישע קרייזען האלט מען זיך בייַ דער מיינונג, אז דאָס עסטרייַכישע מיליטער וועט אין ניכען איינגעהמען אלבאניען.

אַ גרויסע שרפה מיט מענשליכע קרבנות.

פעטערבורג (פ.) אין דאָרף פאראָכאָוו אין אויסגעבראָכען אַ שרפה, וועגען די רעזולטאטען פון די אונטערהאנדלונגען זיינען נאָך נישט נישט דא קיין שום געגויע ידיעות, לויט ווי מען דערוואוסט זיך פון זיכערע קוועלען, זאָלען איינס פון די הויפט-בעדינגונגען זיין, אז עסאד-פאשא זאָל צוריק בעשטימט ווערען אויף זיין אמט.

פירשט ווייד וויל „אבדאנקען".

דוראצא (פ.) דער פירשט ווייד האָט ערקלערט, אז ער איז גרייט זיך אָבצוזאָגען פון טראָן, אויב די רעוואָלוציאָנערען וועלען עס פערלאנגען. ער וועט אויך אראב פון טהראָן ווען די רעוואלוציאָנען וועלען איינגעהמען די שטאָדט.

דער פירשט ווייד וויל „אבדאנקען".

אַ גרויסע שרפה מיט מענשליכע קרבנות.

עסטרייך מאבילזירט.

אַ דעפוטאציע צום פירשט ווייד.

די רעוואלוציאנערען זיינען אנגעפאלען אויף דוראצא.

דער פירשט צוריק אראב פון דער שיף.

דער צווייטער קאָנגרעס פון יודיש-נאַציאָנאַלען אַרבייטער-פאַרבאַנד.

(פון אונזער נײַ-יאָרקער קאָרעספּאָנדענט).

ווי בעוואוסט, ווענען דאָ אין אַמעריקע כמעט אַלע אַרבייטער פאַרבאַנדן אין אַ אַרגאַניזאַציע, אין דעם „אַרבייטער-ריינג", די עלטערע בעזונדער און די יונגערע, די מעהר פּראָגרעסיוע נאַטירלעך אויך בעזונדער, די אויפגאַבע פון די פאַראַיינען איז צו פאַרזיכערן די אַרבייטער אין אַ פאַל פון קראַנקהייט אָדער פון טויט, ווען די מיטגליעדער אָדער זייערע פאַמיליען ווערען מאַטעריעל אונטערשטיצט.

דער „אַרבייטער ריינג" טהוט אויסער דעם נאָך זעהר פיעל אויפן קולטורעלען געביעט.

דער „נאַציאָנאַלער אַרבייטער-פאַרבאַנד" עקזיסטירט אין נאַנצען 3 יאָהר. ס'הייסט פאַקטיש רעגאַלירט האָט ער זיך ערשט אַ יאָהר; ס'האָט זיך אָבגעטיילט אַ גרופּע פון דעם „אַרבייטער-ריינג", צוליעב דעם ווייל די מיטגליעדער פון דער גרופּע זענען נאַציאָנאַל געשטימט, איהר הויפּט אַרבייט גיט זי אָפּ ווירקליך דער נאַציאָנאַלער פראַגע; בײַם „אַרבייטער ריינג" איז פונקט געווען פערקעהרט; איך מיין בעמער-קען, אַז הייַנט איז דער „ריינג" אין דעם הינזיכט אויך אַנדערש געוואָרען. אַ דאַנק די נאַציאָנאַלע בעוועגונג אין אַמעריקע. דער „אַרבייטער-ריינג" האָט אין דעם פאַרבאַנד דערזעהען אַ שטאַרקען קאָנקורענט, דורך אַ קורצע צייט האָט דער פאַרבאַנד שוין מעהר ווי 70 אַבטיילונגען אין נאַנץ אַמעריקע און ענטוויקעלט זיך אַלץ שטאַרקער.

די טעג איז פאָרגעקומען אין פיי-לאַדעלפיע דער צווייטער קאָנגרעס פון דעם „נאַציאָנאַלען אַרבייטער-פאַרבאַנד". דעם צווייטן קאָנגרעס האָט מען שטאַרק אָנגעזעהען אין דער גאַנצער שטאָדט. וואו מ'איז געגאַנגען האָט מען בעגעגנט אויפגעריפטען „ווילקאָמען דעלעגאַטען" וואו מ'האָט געזעהן עפּעס אַ פרעמד פנים האָבען די דורכגעהער אָנגעוויזען, זענען מיט די פינגער: „אַט דאָס איז אַ דעלעגאַט", אויף די גאַסען געבען געבייערע. וואו דער צווייטער קאָנגרעס איז פאָרגעקומען, זענען אַלע הייזער געווען בעפּוצט מיט צוניגסטישע און אַמעריקאַנער פאָהנען. אַלע רעסטאָראַנען און פיעלע געשעפטען האָבען זיך אויסגעציערט מיט פלאַגען. דער זאַל וואו דער צווייטער קאָנגרעס איז אָבגעהאַלטען געוואָרען, איז געווען פרעכטיג דעקאָרירט מיט יודישע נאַציאָנאַלע עמבלעמען און פאָהנען. אין דער שטאָדט האָט געהערשט אַ יום-טוב'דיגע שטימונג. נעעפענט האָט די זיצונגען דער פרעזידענט פון פאַרבאַנד ג. אוורוינין, אין שאַרפע שטריכען האָט ער איבערגעגעבען די ציעלען און אויפגאַבען פון פאַרבאַנד און געשילדערט די טעטיגקייט פאַר דעם לעצטען יאָהר. צווישען אנדערן האָט ער אָנגעוויזען, אַז דער פאַרבאַנד האָט שטאַרק געאַרבייט אום צו וועקען דאָס נאַציאָנאַלע געפיהל בײַ די מאַסען, העלפען די יודישע צו ערוועכען אַ אייגענע הייס אין פאַלעסטינאַ, און צו פערשטאַרקערן דאָס נאַציאָנאַלע בעוואוסטזיין פון דעם „יודישען אַרבייטער".

זיין רעדע איז טיף בעגייסטערונג אויפגענומען געוואָרען, נאָך דעם זענען אַרויסגעטרעטען אַ נאַנצע רייה רעדנער, וועלכע האָבען בעגריסט דעם צוזאַמענפאָהר פאָהר אין נאָמען פון פערשיעדענע אָרגאַניזאַציעס. נאָכדעם האָט נעריעדט פּראָפעסאָר ח. פיינמאַן, וועלכער האָט געהאַלטען זעהר אַ שיינע רעדע אין נאָמען פון די „פילאַדעלפיער פּועלי ציון". מ. קאַטץ, דער רעדאַקטאָר פון דער „יודישע וועלט" האָט אין זיין רעדע געגענעבען, אַז ווען דער נאַציאָנאַלער אַרבייטער-פאַרבאַנד וואָלט זיך געשטעלט פאַר אַ אויפגאַבע נאָר צו פערנעהמען זיך מיט „בקור חולים" און „הלוית המת", ווי די אַנדערע אָרגאַניזאַציעס, וואָלט ער קיין שום ערפאָלג ניט געהאַט. די אויפגאַבען פון דעם פאַרבאַנד זענען אָבער גאַנץ אַנדערע, — דאָס זענען די אויפגאַבען, וואָס פאַראַיינען זיך מיט די שטרעבונגען פון אַ נאַנץ פאָלק, וואָס זוכט זיין נאַציאָנאַלע בעפרייונג. און דערפאַר וועט דער פאַרבאַנד אויך בלייהען און זיך ענטוויקלען.

צום שלוס איז פאָרגעלייענט נעוואָרען אַ גרוסע צאָהל טעלעגראַמען, וואָס זענען אָנגעקומען פון גאַנצען לאַנד פון „הכנסת-אורחים" פון ניו-יאָרק, פון צ. ק. פון די „פּועלי ציון" אין אַמעריקע, פון נאַציאָנאַל-פאָנד אין אַמעריקע, פון די קינדער פון די נאַציאָנאַל-ראַדע-קאַלע שולען אין ניו-יאָרק, פון ד"ר ה. זשיטלאָווסקי, וועלכער געפינט זיך איצט אין ארץ-ישראל, נאָך דעם האָט ד"ר בערמאַן בעגריסט דעם צוזאַמענפאָהר אין נאָמען פון די הייגע „אוהבי ציון".

דעם צווייטען טאָג, האָט געהאַלטען אַ רעפעראַט דער נענעראַל-סעקרעטאַר פון פאַרבאַנד מ. ברוין, אין אַ גלענצענדער רעדע האָט ער בעגריסט די אַרבייט פון פאַרבאַנד, וואָס שטרעבט צו בעפרייען דעם אַרבייטער-קלאַס פון עקאָנאָמישען יאָך, און פון גלות.

דעם דריטען טאָג זענען אָנגענומען געוואָרען פערשיעדענע רעזאָלוציעס ווי אַרויסצוגעבען אַ אייגענע צייטונג, צו שטיצען דאָס פאַלעסטינאַ-אַרבייטער-פאָנד, און אַזוי ווייטער. ס'איז געווען געוואָרען אַ פערוואַלטונג, און פערשיעדענע קאָמיסיעס; דערמיט האָט זיך דער צווייטער קאָנגרעס געענדיגט. נאָכדעם איז פאָרגעקומען אַ נראַנדיעזער באַנקעט לכבוד די 90 דעלעגאַטען, וואָס האָבען זיך בעטייליגט אין צווייטן פילאַדעלפיע.

מ. חמץ.

בלעטל אַך.

די „צווייטווייליגע תקנות".

וואָס איז דאָס? — אַ ווילדער שפּאַס פון די רעכטע? נאָר צי קאָן עס דען זיין עפּעס אַנדערש?

פון אַיין זייט טייל פּוריטשקעוויטש אַטעסטאַטען די גובערנאַטאָרען און אַנערקענט נאָר די פאַר בשר, וועלכע זענען נישט איבריג גוט צו יודען און וועלכע בעזוכען די פּעראַוואַסלונג פון דעם „סאַיוז".

פון אַ צווייטער זייט בעמיהען זיך די רעכטע דורכאויס, אַז ס'זאָלען איינגעפיהרט ווערען בענרעגצונגען פאַר יודען אין די אַקציען-געזעלשאַפטען.

און פון אַ דריטע זייט שטרעבט די „רוסק. זנאַמיא" מיט אַלע אויבריגע איהרע מיטהעלפער, אַז עס זאָלען געגרינדעט ווערען ספּעציעלע שולען פאַר יודען, כדי צו דערוויטערן די יודען פון די אַלגעמיינע שולען.

און דער פּראָיעקט אויסצושליסען די יודען פון מיליטער-דיענסט.

און דער פּראָיעקט צו פערוועהרען די יודישע שחיטה.

און נאָך און נאָך אַזעלכע פּראָיעקטען.

און אין מיטען דערין — אַ נייע מעשה.

די „רוס. זנאַמיא" בערענגט די ידיעה: נעכטען מאָנטאָג האָט עס געזאָלט זיין, נעכטען האָט דער סענאַט געזאָלט בעטראַכטען איינאַטיעוו'ס בעוואוסטע פּלאַנס פון 1882 יאָהר. און ווי דער „רוסק. זנאַמיא" וויסט, וועלען די דאָזיגע תקנות אָבגעשאַפט ווערען דורך אַ מעהרהייט פון 2 סענאַטאָרען.

וואָס איז דאָס? — אַ שפּאַס פון די רעכטע איבער אונז יודען? נאָר צי קאָן עס דען זיין עפּעס אַנדערש? איז דען אין איצטיגען מאָמענט עפּעס אַנדערש גלויבליך...

די רומענישע קענינגין און אַרב.

אַן אַלטער 70-יעהריגער רב פון רומעניען האָט צו זיין יובילעום-פייער אָנגעשריבען אַ שיר לכבוד דער קענינגין פון רומעניען (וועלכע איז בעוואוסט אונטער איהר ליטעראַרישען נאָמען קאַרמען סילוואַ).

אין דעם שיר „הדרת מלכה" האָט דער אַלטער רב אַ פיסעל אַראָבגערעדט זיין יודיש פערוועהטאָגט הארץ און ער האָט פאַר דער קענינגין געשילדערט די שרעקליכע לאַגע פון די יודען אין רומעניען, אַלע צרות וואָס זיי קומט אום אויסצושטעהן און געענדיגט מיט אַ פראַגע: צי האַלט נישט די קענינגין, אַז עס איז שוין געקומען די צייט צו מאַכען אַ סוף צו דער אַלטער שנאה צו יודען? —

דערויף האָט איהם די קענינגין געענטפערט, אַז זי האָט זיינע ווערטער גענומען צום הארץ און זי האָבען זי שטאַרק גערירט...

און דער פּויעל-יוצא איז געווען: דער רב האָט בעקומען אַ מעדאַל.

אַ מעדאַל פאַר לייַדען. אַ מעדאַל פאַר ס'ווייטיגע. אָט זי, וועלכע בעקלאָגט אויי די קינדער פון קעלער — האָט זי אויך נישט פאַר אונז קיין אַנדער וואָרט, ווי אַנ'אָפיציעלען דאַנק, אַ מעדאַל!

ווייזט אויס, אַז יודישע צרות האָבען קיין גרונד ניט, ניט אַלע פערשטעהען זיי און ניט אַלע ווילען זיי פערשטעהן...

צכי.

אַלגעמיינער קופּאָן № 2

יעדער לעזער וואָס וועט צושטעלען 5 אַלגעמיינע קופּאָנעס וועט האָבען דאָס רעכט צו בעקומען אַ באַנד „יודישע נעשיכטע" פון פּראָפעסאָר גרעץ אַלס פּרעמיע פון „לאָדזער טאָגעבלאַט" נור פיר 20 ק. אָדער אַלץ 12 בענדער פיר נור 2 ר' מיט 40 קאָפּ. געבונדען אין פּראַכט-באַנד אַלץ 12 בענדער אָנשטאָט דעם פּרייז איצטיגען פּרייז 16 ר' 50 ק. פאַר נור 3 ר' 60 ק.

וועלט-נייעס.

אַ רענקמאָל אויף „פּרובע".

פון קאָבורג טיילט מען מיט: אַנ'ארגינעלע פּראָבע וועט די טעג אויסגעפיהרט ווערען אין קאָבורג. דאָס איז אַ פּראָבע אויף אַ דענקמאָל פאַר לוטהער'ן, אויף די בעראַטונגען וואָס דער קאָמיטעט אויף אויפצושטעלען דעם לוטהער-דענקמאָל האָט אָבגעהאַלטען האָט'ן בעשלאָסען, אַז מען זאָל בעשטעלען פריהער אַ פּראָבע-דענקמאָל אין דער פולער גרויס און מען וועט איהם שוועקשטעלען אויף דעם בעשטימטען אָרט אום מען זאָל קאָנען זעהן וואָס פאַר אויסבעסערונגען עס זאָלען נויטיג. דאָס פּראָיעקט אויף צו מאַלען די פּראָבע האָט בעקומען דער קאָלפּאָמאָר עבערהאַרדענקע. דער מאָדעל וועט געמאַכט ווערען פון האָלץ און פון גיפּס, דעם דענקמאָל וועט מען פאַרטיי-פיג אויפשטעלען און ער וועט שטעהן דאָרט בין יאַנוואַר, ביז די נאַנצע בעפעלקערונג זאָל איהם קאָנען אָנזעהן און זיך שרייבען דערויבער.

* * *

דער „אויטאָנראַף-קענינג".

אַ נעוויסער דורהויג באַדטי האָט אין זיין לעבען געוואַמעלט האַנדשריפטען פון די גרעסטע בערהמטע מענער אין פרויען פון דער וועלט. איצט האָט ער אַ בוך מיט 1206 אַ זעלכע האַנדשריפטען. אין דעם בוך געפינען זיך האַנדשריפטען פון מאָנאַרכען, פּאָליטיקער, שריפטשטעלער און קינסטלער פון אייראָפּאַ אויען און אַמעריקע. דאָס איז אַ בריוו שיין בוך, אין וועלכע זיי שלאָ חאָבען עפּיס אַרייגעשריבען, די האַנדשריפטען זענען אויף 44 שפּראַכען, 803 פון זיי זענען שוין נעשטאַרבען און אייניגע לעבען גלעבהרליך קראַנק. ווען דער דעטשער קייזער האָט אייגענדיג קראַנק. דער קייזער פראַנץ-יאָזעף האָט אייגענהייליג בען דאָרט די ווערטער: „Viribus unitis" דער פּרעזידענט פון מאַסאַטשען-הויז בראָן יאַסיקע האָט אייגענשריבען פאָלגענדע ווערטער: אַ געבילדעטער מענש קאָן זיך אייך אין דעם שווערסטען אויגענבליק בעהערשען. בארטי פאָהרט איצט קיין דראַעצע אום צוגעהערט מען די אונגערשריפט פון פירשט ווילהעלם, אָבער עס שיינט, אַז בין ער וועט שטיקומען וועט ער דעם פירשט שוין מעהר נישט טרעפען, דען דער פירשט איז אין בעוואוסט, אַנטראָפען פון דראַעצע.

* * *

אַמעריקאַ און די פאַריזער מאַרעס.

פון לאָנדאָן שרייבט מען: די נאַציאָנאַלע פעדעראַציע פון פרויען-קלוב אין אַמעריקאַ האָט בעשלאָסען אַרויסצוטרעטען קעגען די פאַרזוכען פון די פאַריזער מאַרעס. די פּרעזידענטין פון דער אינטערנאַציאָנאַל-ביוראָ פון דער פעדעראַציע פרוי ווערי וואַד האָט מיטגעטיילט, אַז אויף דער פערזאַמלונג פון דער פעדעראַציע, וואָס וועט פאָרקומען אין קופּענהאַגען, פאָלגענדע, שריפטשטעלער און קינסטלער פון אייראָפּאַ אויען און אַמעריקאַ. דאָס איז אַ בריוו פון בוך, אין וועלכע זיי שלאָ חאָבען עפּיס אַרייגעשריבען, די האַנדשריפטען זענען אויף 44 שפּראַכען, 803 פון זיי זענען שוין נעשטאַרבען און אייניגע לעבען גלעבהרליך קראַנק. ווען דער דעטשער קייזער האָט אייגענדיג קראַנק. דער קייזער פראַנץ-יאָזעף האָט אייגענהייליג בען דאָרט די ווערטער: „Viribus unitis" דער פּרעזידענט פון מאַסאַטשען-הויז בראָן יאַסיקע האָט אייגענשריבען פאָלגענדע ווערטער: אַ געבילדעטער מענש קאָן זיך אייך אין דעם שווערסטען אויגענבליק בעהערשען. דער מאָדעל וועט געמאַכט ווערען פון האָלץ און פון גיפּס, דעם דענקמאָל וועט מען פאַרטיי-פיג אויפשטעלען און ער וועט שטעהן דאָרט בין יאַנוואַר, ביז די נאַנצע בעפעלקערונג זאָל איהם קאָנען אָנזעהן און זיך שרייבען דערויבער.

* * *

דער „אויטאָנראַף-קענינג".

אַ נעוויסער דורהויג באַדטי האָט אין זיין לעבען געוואַמעלט האַנדשריפטען פון די גרעסטע בערהמטע מענער אין פרויען פון דער וועלט. איצט האָט ער אַ בוך מיט 1206 אַ זעלכע האַנדשריפטען. אין דעם בוך געפינען זיך האַנדשריפטען פון מאָנאַרכען, פּאָליטיקער, שריפטשטעלער און קינסטלער פון אייראָפּאַ אויען און אַמעריקאַ. דאָס איז אַ בריוו פון בוך, אין וועלכע זיי שלאָ חאָבען עפּיס אַרייגעשריבען, די האַנדשריפטען זענען אויף 44 שפּראַכען, 803 פון זיי זענען שוין נעשטאַרבען און אייניגע לעבען גלעבהרליך קראַנק

וואס הערט זיך אין לאדז׳.

וועגען די דאזאר-וואהלען.

(ש) נעכטען האבען אין פעטראקאוו נעוחיילט איינינע דעפוטאציעס פון לאדזער יודישע בירגער, וועלכע זענען געקומען ספעציעל צום פעטריקאוער גובערנאטאר בעטען, אז ער זאל עגדליך ארויסגעבען זיין רעזאלוציע, וועגען די דאזאר-וואהלען.

דער גובערנאטאר איז אבער גרעדע פון עקגעגעהרען קיין אויסלאנד און אזוי ארום ווייערער אבגעלעגט די רעזאלוציע אויף 3 חדשים.

דער עניין וועט נים פריהער בעטראכט ווערען ביז דער גובערנאטאר וועט צוריקקומען פון אויסלאנד.

דער לאדזער רב אין פעטראקאוו.

(ש) נעכטען האט דער לאדזער רב נעוויילט אין פעטראקאוו, וואו ער איז אויסגענומען געווארען דורך דעם ווייצ-גובערנאטאר געגערל-מאיאר פארט-וועגלער און פיעלע אנדערע העכערע בעאמטע פון דער פעטראקאוער גובערנסקע פערוואלטונג. דער רב האט מיט זיי געהאט לענגערע געשפרעכען וועגען וויכטיגע לאדזער געמיינדע-אנגעלעגענהייטען.

וועגען א יודישען נאכט-פריאוט פאר פרויען.

(ג) דער „יודישער פרויען-שוץ פעראיין" האט געהאט אויסגעשריבען א פראיעקט וועגען א נאכט-פריאוט פאר פרויען. דאס איז ווירקליך א ווייכטיגע פראגע. נישט האבענדיג אבער די מעגליכקייט אזא נאכט צו שאפען, האט זיך דער פעראיין געהאלפען מיט א פארשלאג צום „לינת אורחים" וואס האלט אויף א נאכט-פריאוט פאר מענער אויף ווירזעטער 73, אז ער זאל אויך איינרעדיגען א נאכט-פריאוט פאר פרויען. דער פרויען שוץ-פעראיין פערליכטעט זיך דערביי צוגעבען די נויטיגע מיטלען אויף איינצואדרעגען דעם פריאוט. ווי מיר ווערען געוואהר, האט די פערוואלטונג פון „לינת אורחים" מסכים געווען דערצו און מאכט שוין די הכנות צו עפענען דעם פרויען-פריאוט.

די פערזאמלונג פון „טישלער-מייסטער-פעראיין".

(ג) פארגעסטערן אין אוונד איז אין לאקאל פון „האנדווערקער-קלוב" (זאוואדסקא 5) אינטער׳ן פארזיץ פון ה׳ ברוק פארגעקומען אן אויסערגעוועהנלעכע פערזאמלונג פון יודישען „טישלער-מייסטער-פעראין".

דער פערזאמלונג-סעקרעטאר נועט אפ דעם טעטיגקייטס-בערעכט פון פעראין פאר די לעצטע פיר חדשים פון היינטיגען יאהר. פון בערעכט איז צו זעהען, אז דער פעראין האט זיך גוט געגעבען. אין דער צייט האט דער פעראין אויסגעגעבען 40 קאפ. אז. פאר א חיים נעחמען א דאקטאר — 75 קאפ. פאר מעדיקאמענטען וועט דער פעראין-טיטיגער צאהלען מיט 50 פראצענט בילונער.

לאנגע צייט לעמאנטע דעבאטען רופט ארויס די פראגע וועגען בעשטעלונגען זיך אין דן טעכנישע האנדווערקער אונטער-קורסען וואס דער „האנדווערקער קלוב" ארדענט אין. די פערזאמלונג בעשלוסען דערביי ענערגיש צו אינטערעסירען צווישען אלע מיטגלידער פון טישלער-פאך, אז זיי זאלען זיך איינשרייבען אויף דן קורסען וו אויך ווערען נעזעלצי און לערן-יונגלעך.

צום סוף פון דער פערזאמלונג לענט דער פעראין-מיסטער ה׳ ליבאשיצקי פאר צום נוצען פון פעראין אויסצושרייבען אויף זיין השבון א וואנען דוקטען, וועלכע דן מיטגליד-ביטרעג וועלען קאנען קויפען מיט א ווערטל-מרק. דן פערזאמלונג בעשלוסען דן פערוואלטונג צו פון אנפאנגען אן אויסגעבען אין אן אנדערע, אז אויך די בעסטע קרעפטן

Lodzer Tageblatt № 112 לאדזער טאגעבלאט

טעאטער „סקאלא"

דירעקציאן
י. אדלער, ה. סטראצקו.

היינט דינסטאג דען 13/26 מאי וועט פארקומען דער

בענעפיס

פון געשעפטס-פיהרער פון „סקאלא-טעאטער" ס. קופערמאן-קופרינאוו

לאכען איז געזונד! דאקטוירים הייסען נור לאכען! (שלום עליכם).

א גרויסער אויסערוועהלטער ספעציעל צוליעב דעם בענעפיס לאך-אוועגד!

מערקט נאר דאס פראגראם פון דער פארשטעלונג:

1) **מיין ווייב'ס משוגעת**
א קאמעדיע אין 1 אקט פון סארק ארנשטיין. עס נעהמען אנטייל די גאנצע טרופע יי. אויך פרוי פאטראני-קופערמאן און ה' יעלזיגס אדלער.

3) **סאליעגען**
א דואלאג פון שלום-עליכם אויסגעפיהרט אין גרים דורך די ארטיסטען ליפמאן און יעדוואב.

3) די בעסטע בודאפעשטער קאמעדיע וועלכע ברענגט לאכען ביז צו טרערן
„דער אפעטיט"
אין דער קאמעדיע בעטייליגט זיך דאס גאנצע פערסאנאל ווי אייך דער בענעפיציאנט ס. קופערמאן-קופרינאו.

4) **א גרויסער דיווערטיסמענט**
1) קאנצערט-דועט פיערעל און פיאנא אויסגעפיהרט דורך זיי געשולטע יונגע מוזיקאנטן פרל. מיטראש און די פיאניסטקע פרל. שטשעשניאק, 2) די נעעסטע קופלעטען—ה' נעושקאוויטש, 3) אויפ'ן בית-עולם (דעקלאמאציאן) פרוי עמיליע אדלער, 4) אמעריקאנער קופלעטען—פרוי ברין, 5) פערשיעדענע נייעסטע טענץ—פרוי ליפמאן, 6) קאמישע נעוועגס. דועט אויסגעפיהרט דורך פרוי און הערר בלייכמען, 7) „יעדוואב פאהרט אויף דעשעי" מיט פריי פאטראני-קופערמאן.

אייגלאדונגס-קארטען ווערען נישט ארויסגעשיקט. ● בילעטען צו בעקומען אין קאסא פון סקאלא-טעאטער. ● ווער עס וויל זיך צערשטרויען און האבען פערגניגען דארף קומען אין „סקאלא"-טעאטער.

דזיעלנא 18. **ראנצערט-זאל** דזיעלנא 18.

אונטער דער לייטונג פון דער דירעקציאן פון **טעאטער „לונא"**

מארגען! נור קורצע צייט! צום ערשטען מאל אין לאדז!

די וואונד ער-שעפונג פון דעם כזניג פון די ערפינדונגען

טהאמאס א. עדיסאן

קינעטאפאן

ביי שפיעלאזער ערפאלג אין דער גאנצער וועלט!

קיין פערנלייך מיט די פריהערפארגעפיהרטע אויינערופענע שפרעכענדע בילדער.

אויסער דעם דאס אייגצינע אין דער קינעמאטאגראפיע דארשטעהענדעס בילד

זעעלענשטורם

א דראמא אין 5 טיילען אין אויספ. פון אויסגעצייכענטע איטאליענישע שוישפ. אין דער הויפט-ראלע צום ז-טען מאל אין פילם די אונפערגלייכליכע מאריא קארמי.

אנפאנג פון דער פארשטעלונגען 6 א זייגער אין אבענד. דער פרייז פון די פלעצער: 30, 40, 50, 60 און 75 קאפ. לאזשע-קופאן 1 ר'.

CASINO

היינט אויסערגעוועהנליכע אטראקציע

די אייפזיזוכט

פון **ארציבאשעוו**

גרויסע זיטען-דראמא אין 6 טיילען אויס דאס לעבען פון די רוסישע געזעלשאפט.

דער גרויסער מאלאנט און די אויסערגעוועהנ. פאפולאריטעט פון דעם בע. קאנטען רוסיש. שריפטשטעלר. **ארצובאשעוו** מאלען יעדע רעקלאמע פאר איבערינ. ● ארצובאשעוו זעלבסט דריקט זיך אויס וועגען דער אויספיהרונג פון'ם דארמאהנטען פילם אין די ווערטער: „די קינא-קונסט האט דאס אלעס אזוי גוט אויסגעפיהרט, וואס מיין מאלאנט וועלט עס אליין ניט געקאנט ארויסברענגען".

בעמערקונג: די דירעקציע פון קאסינא-טעאטער מאכט אויפמערקזאם די עלטערן, אז דאס דארמאהנטע דראמא איז פאר די יונגענד ניט געאיגנעט.

טעדי איילט צו דער כלה רייצענדע הומאריסטקע פאטהע-זשורנאל, מאדע, ליטעראטור און קונסט.

אויסער פראגראם: **די רואינען פון פאנטאן**
וואונדערשענע נאטור-אויפנאהמע אין פארבען.

נעוועהנליכע פרייזען.—אנערקענט בעסטע מוזיק דער שטאדט

בית-המקדש

אויסשטעלונג וואולטשאנסקא 5

בלייבט נור אפען ביז מוצי"ש. ענטרעע 20 און 10 קאפ.

אדוואקאט

נ. וויינבערג
77 דלוגא 77
שפרעכ. 8—11 פריה און 2—10 אבענד. 5006

א. א אויך מילימערזאפען און אלער ארט שתדלנות אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען.

בעקאנטמאכונג!

3 2 317

מיר מאכען בעקאנט די געעהרטע קונדשאפט דאס מיר נעהמען אן פערשיעדענע **דרוק** עט **ליטאגראפיע-ארבייט** צו בילינע פרייזען אין דער וואהנונג **וויסכאדניא 50.**

יעזקב קופפער עט זאהן (פיאלעפזשיקער).

קאנצערט-גארטען „מאנטייפעל"
טעגליך קאנצערט

פון ווארשויער סימפאנישען ארקעסטער אונטער לייטונג פון ה' בראניסלאוו שולץ, פראפעסאר פון ווארשויער מוזיק. געוועל. אנפאנג חצות 9. אם זאן- און פייערטעגען 8 אוהר. ענטרעע 30 קאפ. שבאנאמענען 12 בילעטס 3 ר' יעדען פרעמאנ סימפאניע-קאנצערטע. ענטרעע 50 קאפ. שבאנעמענט אונגיליטיג.

קאמפאזיטאר אין מוזיקלעהרער
ז. זילבערטס
אין אויס מאסקוי צוריקגעקעהרט. גיט אונטעררינט מעציעל אין שטימען-בולדונג, קלאוויר, מעאריע, הארמאניע אין פולען קורס פון קאמפאזיציאנען. וואהנט **דזיעלנא 41** № עטפעגענט פון 11 ביז 1 און פון 4 ביז 7. 6879

20,000 רובל. אויף 1-טען נומער הי. פאטעק אבצוגעבען מיט בילינע צינזען אהנע מעקלער פאלודניאוא 20 ו. 47. 342

שטרעבזאמע מענשען
צום פערטרעטע אונזערס א קאנקורענצלע. זעם הויוהאלט מאסע-ארטיקעל ווערען געבריוכט. וואגארט 50 ביז 100 רובל מאנאטספערדיענסט. ערפאהרעליך נור 15 ביז 32 רובל. פראספעקטען פרי. Reform Industrie Hanov. München Deutsehland. 5655

מעבעל
בעשטעהענד אויס 2 צימער וועניג געניצט בילינ צו פערקויפען. צו ערפאהרען קאנ. סטאנטינער 86 בים סטרוזש. 339 1 3

א פאסטען רעטור.ווארען און קאזשמיר קאפטיכער זעהר פריזווערט צו פערקויפען, אלטע וארשעווסקא 47 וואהנ. 6. 324

א קעלער אייז
פון 12 ביז 1500 טאן צו פערקויפען, לאגעווניצקא 31 בייט ש. גאד. 327 1

א גוטער קאמעשען-נייער
אויך רעטעווער, פאמאטשניק, לערניינגע ווערען געבריוכט, ראוואדאווסקא 6 אין לאדען בי אדערבערג. 328 3 1

מעבעל צוליעב אבריזע פערקויף איך מיין מעבעל אייגען-שראנקע, בעטען מיט מאטראצען, אויסריק-טיש מיט שטוהלען, לעדער-אטאמאנע, בעלגישע שפיגעל, חענגער-לאמפע, וואש-טיש מיט מארמאר. שרעדניא 52 ו. 6.

מעבעל 1 3 335
שלאפצימער: בעטען, מאטראצען, גארד-ראבען, וואש-טיש אונד נאכט-טישע. שפייז-צימער: קרעדענס, אטאמאנע, טיש, שטוהלע וואנד-אוהר. פאלען-מעבעל: אטאגאניע קא-ביינעס. סקוראוואה שטר. 5 וואהנונג 9.

עס ווירד געזוכט א באנע א פרויען, וועלכעס אין דער רוסישער אדער דייטשער שפראכע מעכטיג אין אויך נעהען פערשטעהט פון פראמגעוואנענע עלטערען, קאן בעקומען שטעלונג אלס באנע. צו מעלדען זיך פאלדניאוא 36 פראנט 1-טער שטאק וואהנ. 3. 341

Хая Шейндля Гольдбергъ
потеряла свой паспортъ выд. маг. гер. Равы Петрок. губ. Отдать въ полицію. 340

Генехъ Мошковъ Водовскій
потерялъ свой паспортъ, выд. Войт. гм. Тополицъ, Рад. губ. Отдать въ полицію. 330 1

Байля Ляйбовна Любранецкая
потеряла свой паспортъ, выдан. гм. Ходегъ, Варшавской губ. Влоцлавск. уѣзда. Наш. просить отдать въ полицію. 332 3 1

זומער-וואוינונגען
מיט בעקוועמליכקייטען נארטען, וואלד צו 5 רומיעטען אין קאנאנוטקע. צו ערפאהרען דארטזעלבסט אין יודישען געוועלב. 312 3 3

זומער-וואוינונגען
צו פערמיעטען אין קאלע, צו ערפאהרען בי קושנער דלוגא 40. 301 3 2

א קאלאניאל-געוועלב
מיט סחורה און א נוטע אינריכטונג זעהר בילינ פון 1/14 יולי איבערצוגעבען. צו ער-פאהרען בי וואלף ריפשטין פרוזענדזיאלניא שטר. 87. 2 2 300

צו דאמענשיידערי ווירד א פראק-טיצירטעס פרייליין מיט אויך לערנענדען צוגר ארבייט מיט אויך אונס געשעפט גע-וולט עס קען זיין פון פראוינץ מיט קאסט נאחט רינגע 5 עקע קאנסטאנטינער. 272 22

בילינ—פיר קאססא
דאכפאפפען, סמאלע, קלעבע-מאסטע אין אלעס וואס דאצו געהערט, פערקויפע פון פאבריקפלאצ
קאנסטאנטינער שטראסע № 75/76
Henryk Golde, TELEFON 17-76.
דאכפאפפען-פאבריק אין כאוינ. 5632 3

וואהנונגען 1, 2, 3 אונד 4 צימער עט קוכען מיט בעקוועמליכקייטען פון 1-טען יולי צו פערמיטהען שרעדניא 91 צו ער-פאהרען בי דעם ווירט פון 10 אויהר פריה אונד פון 6 אבענדס, אונד א גאנצען טאג בי א. מ. ראזענקראנץ אין גאלאנטעריי-געשעפט. 297 6-3

א פאבריקס-זאל
8×37 (אויבערליכט) זאכארניא 26 צו פערמיעטהען בי ראזענבערג, פולנאצנא 11. 275 8-2

Michalin (Za Warszawą)
Pensjonat
R. JUWILEROWEJ
5647 otwarty 6 2
Wiadomość na miejscu i w Warszawie, tel. 142-23.

פון 1-טען יולי צו פערמיעטען פערשיעדענע וואהנונגען בעשטעהענד אויס: 3 צימער עט קיכע, 2 צימער עט קיכע, 1 צימער עט קיכע, מיט קלאוועט אין עלעקטרישע ליכט, דארטזעלבסט זענען פערשיעדענע רעמיזען אויף אפפעלע אין פפערדעשטאלען צו פערמיעטען. צו ער-פאהרען תיודזעווסקא שטר. 32 בייט ווירד. 326 2 1

ס'איז שוין צייט,

אז ביאמאלץ זאל פערנעהמען אין אונזער הייזליכען געפרויך דעם זעלבען ארט ווי אין דייטשלאנד, אין דעם קלאסישען לאנד פון דיעטע. ביאמאלץ איז א ערנעהרענד און שטארקענדעס מיטעל, וועלכעס ווערט ארויסגעצויגען פון די בעסטע מאלץ. קינדער, שוואך-ענטפיקעלטע, קרענקליכע, בלייכע, וועלכע האבען נישט קיין אפעטיט, דארף מען געבען ביאמאלץ ריין אדער אין מילך, קאווע, טהיי, זיפ און דאס גלייכען. ביאמאלץ איז אראמאטיש און געשמאק און בעדייטענד ערנעהרענדער אלס קאקאא. פאר ערוואקסענע, וועלכע ליידען אויף בלוט-ארמוט, מאגען און לונגען-קראנקהייטען אדער אויף נערוועז, איז ביאמאלץ אונטוישבאר: זיין ווירקונג איז זיכער און שנעל. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק-סקלאדען צו 1 ר' 50 ק' און צו 85 ק. ליטעראטור שיקט ארויס די געזעלשאפט „אוטאסיל" בערלין און ווילנא.

5605

LUNA

פון היינט ביז פרייטאג אינקל. סענסאציאן!

פון היינט ביז פרייטאג אינקל. סענסאציאן!

ווארשויער אפאשען

הערפאראגענדע דראמא אין 4 טיילען אין אויספיהרונג פון די ארטיסטען פון פוילישען און קליינעם טעאטער אין וואַרשוי אין צוואר דאמען: סטארסקא און יאנאש, הערען: פאוולאווסקי, שוויעטשיאק, וואיטשעכאווסקי, זיעלינסקי און אנד.

די פעלשונג פראכטפאלע גאמאן-דראמא | **גאמאן-וואך** געשעהענישען פון דער גאנצער וועלט

דער שמעטערלינג הערליכע נאטור-אויפנאהמע. | **קאשטאנעס פון פייער** א רייצענדע פאריזער קאמעדיע.

פאפולערע פרייזען בעסטע מוזיק דער שטאדט.

Министерство народнаго просвѣщенія

IV-קלאסיגע **מעדכען-לעהראנשטאלט** מיט קורסוס דעם קראנען-גימנאזיום.

פרעבעל אנגעד אנפאנגס-שולע פיר אנאלפאבעטינען

ЯНИНЫ ЛЮБЗЕНСЪ-ФАЙЛЬ

אבזאלווענטין דעם פאריזער אונזווערסיטעט

Полудневая 15 Телефонъ 33-51

בימעס פון נייע שילערינען ווערדען אנגענאמען טעגליך פון 9 ביז 3 און פון 7 ביז 8 נאכמיטאג אין דער קאנצעלאריע פון גימנאזיום.

די עקזאמענס אין אלע קלאסען פיר דאס נייע שולהל-יאהר בעגינען אם 28-טען מאי.

ИНСПЕКТОРЪ

Частнаго высшаго съ правами казенныхъ м. начальнаго 4-хъ кл. уч. АЛЕКСАНДРОВА 5368

מאכט בעקאנט, אז די עקזאמענס אין די פארבערייטונגס און I קלאס, וועלען זיך אנהויבען דען 20-טען מאי אלטען סט., אין II קלאס ד. 12 מאי אלט. סט., אין III קלאס ד. 2 מאי אלט. סט. פון 1/14 יולי ווערט די שולע איבערטראגען פון דזיעלנא 13 אויף ניקאלאיעווסקא 11, אין א בע-זונדערער געבייד, וועלכע איז ספעציעל נעבויט געווארען פאר דער שולע.

פון אנפאנג פון לעהר-יאהר, ווירד די צאהל פון שולער אין יעדע קלאס בעגרענצט זיין.

בעמערקונג: פון נייעם שוהל-יאהר, ווירד די שולע פארגעטראגען ווערען סטילוסטיק, מוזיק און געזאנג.

באנדוועבשטוהלען אין הילפסמאשינען צו באנדוועבערי

בילינ צו פערקויפען

אקציענגעזעלשאפט **ס. טשאמאנסקי,**

לאדז, פרזשעיאזד 6 5656 3 1

וויכטיגע נייעס!!

היינט דינסטאג וועט ערעפענט ווערען דאס

שלעסטרישע לאמפען גשעפט

ווו אויך זעמטליכע צו בעהערדע שנאהמע פון פערשיעדענע אנלאגע ווי בעארבייטונג פון גאז-לאמפען אויף אלקטריע, נלאקען, הויז-טעלעפאן, וואהנונגס-פערוויערונג א. ו. מ. בי בילינע פרייזען.

מ. זענדעל עט ש. ראזענזאפט

1 2 338 נאוואמיעסקא 2 אין הויף.

וואסערהיילאנשטאלט
אים סאנאטאריום „אוניטאס"

פוסטא 11 g, עקע מיקאלאיעווסקא, געעפענט פון 7—12 אין פון 2—7 נאכמיטאג. 6621 3

מעדיצינסקע אינגריכטונגען און קאמפארט: **דאמפף-שאטישע** אין אלע אנדערע דושען פון

אין זיצבעדער, דאמפפבעדער רוסישע און רוסישע.

זאאל—פיכטענבאדעל—שוועפעל אין אנדערע בעדער.

קאהלענזוירע-בעדער אהנע און מיט זאלץ (נויהעס).

זויערשטאפבעדער (Ozet). איבראציאנס-מאסאזש אין גענוועהנליכע מאסאזש. עלעקטרישע—פיערצעללען אין גליהליכטבעדער, עלעקטריזאציאן, דיאטערמיע, דיארסאנוואליזאציאן, בע-האנדלונג דער טאבעס מיט פרענקעל-אפאראטען.

לונגענגימנאסטיק פיר אסטמאטיקער אין עמפיסעמאטיקער.

מעכאנאטעראפיע. רענטגענאינסטיטוט.

בעשטראהלונגען מיט קינסטליכער העהענזאנע (קווארצלאמפען).

Drei Tropfen Kaol

Kaol

פלייסיגע מעטאל-פאליטור, טאגען דאס שפוציגסטע מעטאל שפיגעלבלאנק. נור עטע מיט 2 פאהנען. צו בעקומען איבעראל. פערטרעטער:

גוסטאוו ראזענטהאל,
וואַרשוי—לאדז.

פעלצען

ווערען צו אויפבעוואהרונג

ווערענד דעם זאממערס

אנגענומען אים 5648

Pelzwarengeschäft
A. BROMBERG, LODZ,
Petrikauerstr. 31, Telefon 12-84.

בעמערקונג: ס'איז אנגעקומען א גרויסע פארטיע פון עלקענע-שטריימלעך.

ווילט איהר נישט געגארט זיין?

קויפט נאר די נומקעס צו אפצאסען

„סערפענטינע"
„SERPENTINE"

M. SZTUCKI SERPENTINE отъ M.T. и Пр. 1913. На 10 Л.

הי דויערהאפטסטע און די בעסטע דער געגענוואַרט. נאר עכט מיט דער אן ריקזיטע געסטעמפעלטע פעטענטירטע מארקע, וואס שטעלט פאר „א האנד מיט א בלאנקע שווערד" מיט דער אויפשריפט „סערפענטינע".

פריוויליגירט פאר גאנץ רוסלאנד: 5484 8 7

M. Ch. Sztucki, Lodz, Nowomiejska 4.

Тип. М. Гамбурскій и Ко. Лодзь, Петр. 16. Редакторъ: И. Угоръ. Издатели: Ѳ. Гамбурскій, А. Токенбаумъ